

представляється негайно в разі виявлення надзвичайної ситуації або можливості її настання, так як ефективність боротьби зі стихійними лихами напряму залежить від оперативності реагування.

Підводячи підсумок, необхідно зазначити, що, незважаючи на значительні успіхи, досягнуті в протидії надзвичайним ситуаціям, багато питань мають пробіли в своєму регулюванні. Внесення змін до діючої системи міжнародно – правового регулювання даного питання дозволить вивести на якісно новий рівень боротьбу зі стихійними лихами.

Література

1. Біглий О.В. Космонавтика і глобальні проблеми людства. / О.В. Біглий. // Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції "Дніпровська орбіта – 2008". – Дніпропетровськ: НЦАОМ, 2008.

2. Реалізація рекомендацій ЮНІСПЕЙС – III в сфері удосконалення космічного права // Матеріали міжнародного симпозиуму „Удосконалення міжнародного космічного права”. К: МЦКП, 5 – 6.06.2008.

3. Резолюція Космос на межі тисячоліть: Віденська декларація про космічну діяльність та розвиток людського суспільства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.4114.0>

4. United Nations Platform for Space – based Information for Disaster Management and Emergency Response A/RES/61/110 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unoosa.org/pdf/gares/ARES_61_110R.pdf

УДК 341.29.009 (100)

Біглий О.В.,

К.Ю.Н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ КОСМІЧНИМИ ПОСЛУГАМИ І ТЕХНОЛОГІЯМИ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Однією з головних примет нашого часу є інтенсивні процеси інтернаціоналізації та глобалізації, що проходять в усіх сферах людської діяльності та мають для усього людства далекосяжні наслідки. Безпосереднім результатом цього всеохопного процесу є формування глобального громадянського суспільства, матеріальним підґрунтям існування якого є світовий ринок і єдина міжнародна економічна система.

Світовий ринок космічних послуг і технологій (далі – світовий космічний ринок), що забезпечує надання вкрай важливих для сучасного суспільства послуг і технологій – важлива складова світової економічної системи.

Аналізуючи коло проблем врегулювання відносин суб'єктів світового космічного ринку, що підпадають під дію міжнародного економічного права, необхідно враховувати, що в сучасних умовах розвитку економіки надзвичайної ваги набуває значення світової торгівлі, її роль як системоутворюючого та

інтегруючого чинників розвитку світового господарства. В умовах сьогодення цілісне функціонування світової економіки (та її складової – світового ринку) все більше виявляється результатом інтегрування окремих функціональних складових в єдину систему світогосподарських зв'язків, що знаходить своє відображення в чинниках міжнародної спеціалізації та розподілу праці, в процесах інтернаціоналізації зовнішньоекономічних відносин і поглиблення взаємо – залежності між суб'єктами цих відносин. Засобом, що опосередковує ці чинники та процеси, і є саме світова торгівля, яка стає, відповідно, основним інтегруючим рівнем розвитку світового господарства [1, с. 52 – 53].

Особливості сучасного світового господарства свідчать про те, що міжнародні торгівельно – економічні відносини набувають глобального (за масштабами) та універсального (за наслідками) характеру. Таким чином, з метою координації цих відносин найбільш адекватними уявляються такі механізми та методи міжнародно – правового регулювання, які, в свою чергу, також мають всеосяжний та універсальний характер.

Тому цілком закономірно, що створення і розвиток норм міжнародного економічного права здійснюється сьогодні в рамках універсальних міжнародних організацій, в першу чергу, Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, Економічної та Соціальної Ради ООН (ЕКОСОП), Конференції ООН з торгівлі та Розвитку (КТР), а також спеціалізованих установ ООН: Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Міжнародного Валютного Фонду (МВФ), Міжнародного Банку Реконструкції та Розвитку (МБРР), Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), Світової Організації Торгівлі (СОТ) та інших.

Окремо треба підкреслити, що сферою охоплення СОТ є не тільки регулювання міжнародної торгівлі, але й таких визначальних з точки зору аналізу проблем функціонування світового космічного ринку аспектів її розвитку, раніше не охоплених діючими регламентаціями ГАТТ, як: торгівля послугами, взаємозв'язок торгівлі з проблемами захисту довкілля, торгівельні аспекти захисту інвестицій та права інтелектуальної власності. Надзвичайно важливим для врегулювання відносин на світовому ринку має узгодження в рамках СОТ багатоступінчастої, але дієвої процедури врегулювання спорів між суб'єктами цього ринку, а також заходів щодо усунення свавілля та впорядкування критеріїв з використання антидемпінгових процедур. Отже, можна зробити висновок стосовно світового ринку: рух товарів і послуг на ньому не є хаотичним і керується визначеними правилами, що знаходять своє виявлення в нормах і принципах міжнародної торгівлі, встановлених ГАТТ/СОТ. А оскільки ці норми та принципи все більше набувають глобального та універсального характеру [2 с. 159], входження національних економік (а з ними й космічних галузей відповідних країн) в систему світової торгівлі, що регулюється ГАТТ/СОТ, стає проблемою не тільки їх зовнішньоекономічної ефективності, але й життєздатності.

Питома вага правових питань міжнародної торгівлі, питань врегулювання економічного співробітництва в міжнародному публічному праві увесь час зростає, що дозволило говорити не тільки про становлення нової галузі міжнародного публічного права (міжнародного економічного права), але й про все

суттєвіший вплив на регулювання світового космічного ринку саме цієї галузі міжнародного права.

Водночас, якщо регламентовані міжнародним публічним (для нашого випадку – космічним або економічним) правом відносини носять міждержавний характер, то регулювання особливої групи приватно – правових відносин (насамперед майнових), які мають міжнародний характер, – це сфера міжнародного приватного права. Поряд з майновими відносинами в міжнародному обігу виникають і пов'язані з ним немайнові відносини (в галузі патентного права, страхування тощо), які теж підпадають під регулятивну дію цивільно – правових норм і на сучасному етапі розвитку світового космічного ринку потребують окремої уваги.

Мова, цілком імовірно, повинна йти про зміни у співвідношенні публічно – правового та приватно – правового методів регулювання, переходу до якісно нового рівня взаємодії міжнародного договору та національного законодавства.

Найбільш характерне протиріччя, що виникає в галузі міжнародного приватного права: відносини, які виходять за рамки однієї держави, в більшості випадків фактично покликана регулювати в односторонньому порядку якась одна з держав. При застосуванні прямого методу це протиріччя усувається, оскільки держави самі на засадах узгодження створюють ці норми, покликани регулювати відносини між суб'єктами права цих держав. Якщо ж шляхом укладення міжнародного договору створюються єдині колізійні норми, це протиріччя усувається лише частково, оскільки в кінцевому підсумку до відносин сторін буде застосовуватися внутрішнє право якоїсь однієї з держав, тобто право, створене в односторонньому порядку.

Крім цього, для держав – нових членів світового космічного ринку, які знаходяться в процесі переходу до ринкової економіки та інтеграції до глобального громадянського суспільства, є свої специфічні проблеми розвитку міжнародного приватного права. Так, у зв'язку з формуванням правової держави виникає низка питань, безпосередньо пов'язаних з проблемами міжнародного приватного права.

Основоположним принципом правової держави повсюдно визнається панування закону з цього випливає, що норми міжнародного приватного права повинні встановлюватись виключно в законі, а не в інших нормативних актах.

Отже, недоліком, і притому досить суттєвим, є те, що ці норми регулюються не на рівні закону, а на рівні постанов уряду та відомчих актів [3, с. 10 – 11, 137].

Ще однією проблемою міжнародного приватного права при врегулюванні відносин на світовому космічному ринку є визначення сторонами міжнародного договору правової системи, що застосовується для регулювання їх відносин (*lex causae*): угоди щодо реалізації міжнародних космічних проектів мають містити застереження стосовно права, яке застосовується до цих угод. Це застереження є суттєвим положенням угод, особливо для країн, що розвиваються: розвинені країни при цьому, як правило, не схильні до посилання на право перших, як право, що застосовується до нерегульованих відповідною угодою правовідносин. І в більшості випадків в цих угодах йде посилання або на право розвиненої країни, або на право третіх (знов таки розвинених!) країн і, або на норми міжнародного права. Застосування права третьої країни або норм

міжнародного права є типовим підходом в практиці укладення міжнародних угод, причому вимоги національного законодавства не застосовуються до неврегульованих такими угодами правовідносин. І тому не виключена можливість виникнення колізій у застосуванні до відповідних правовідносин права, яке вибране сторонами угоди (*lex electa*), із законодавством однієї зі сторін.

Таким чином, при застосуванні у зовнішньоекономічній угоді права третьої країни або норм міжнародного права необхідно вдаватися у кожному випадку до правового аналізу можливостей виникнення колізій з національним правом кожної зі сторін такої угоди.

Література

1. Беглий О.В. Глобалізація і космічне право // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). / О.В. Беглий. – Вип. 5. Спецвип. / Гол. ред. О.П. Степанов. – Книжк. вид. НАУ, 2006. – С. 52 – 62.

2. Уругвайский раунд ГАТТ и проблемы создания Всемирной торговой организации // Московский журнал международного права. – 1997. – №1. – С. 142 – 166.

3. Международное частное право. Современные проблемы. – М.: LAW: [ТЕИС], 1994. – 404 с.

УДК 341.17(043.2)

Бохинюк А.А.,
магістрант,

Європейський університет, м. Київ, Україна

ДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Інтеграція України до Європейського Союзу є одним з її основних зовнішньополітичних пріоритетів, оскільки повноправне членство в ЄС було проголошено стратегічною метою держави. Фактично всі парламентські партії в Україні є поборниками вступу України до ЄС і розвитку відносин з західною Європою. Зрозуміло, це є складним, тривалим та багатоетапним процесом, що потребує активної співпраці та двосторонньої взаємодії між Україною та ЄС, та включає в себе співробітництво у всіх сферах державних взаємовідносин: політичній, економічній, соціальній тощо.

Ключовим елементом успішної інтеграції України до ЄС є досягнення певного рівня узгодженості законодавства нашої країни з правовими нормами Євросоюзу. Зближення українського законодавства із сучасною європейською системою права забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави в рамках ЄС і сприятиме поступовому зростанню добробуту громадян, приведенню його до рівня, що склався у державах – членах ЄС, а також створить необхідні передумови для отримання Україною статусу асоційованого члена Євросоюзу, що є головним зовнішньополітичним пріоритетом України в середньостроковому вимірі. [3].